

صور تجلسه : نودو ششمسن جلسہ کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

رئیس جلسہ : آقای زاهدیان

دبیر جلسہ : آقای دوست محمدی

شماره جلسہ : ۹۶

تاریخ جلسہ : ۱۳۹۴/۱۱/۱۳

ساعت شروع : ۱۰:۰۰

ساعت پایان : ۱۳:۰۰

دستور جلسہ

- ارائه گزارش عملکرد کمیته آمارهای بخشی در سال جاری
- ادامه موضوع پیشنهاد تشکیل کمیته آمار کلان‌شهرهای کشور
- ارائه گزارش پیشرفت کار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران

خلاصه مذاکرات

جلسه با تلاوت آیاتی از قرآن مجید آغاز شد.

ابتدا آقای قربانی، رئیس گروه دبیرخانه شورای عالی آمار گزارشی از تشکیل جلسات کمیته‌های آماربخشی ارائه نمودند. بر اساس این گزارش، اعلام شد که ۴۴ درصد از دستگاه‌های اجرایی در طول سه سال گذشته، جلسه رسمی کمیته آمارهای بخشی را برگزار نکرده‌اند. در ادامه، موضوع دستور دوم جلسه و اصلاحات مورد نظر کمیسیون درباره وظایف و اعضای کمیته آمار کلانشهرها توسط آقای رضایی مدیرکل دفتر صنعت، معدن و زیربنایی ارائه شد و سپس گزارشی از اقدامات انجام‌شده در جهت پیاده‌سازی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران توسط آقای کرامتی کارشناس معاونت طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی ارائه شد. حاضران در جلسه نیز به بیان دیدگاه‌های خود درباره هریک از موضوعات مطرح‌شده پرداختند و در نهایت تصمیماتی اتخاذ شد.

اهم مذاکرات دستور اول:

آقای دوست محمدی، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، بایش عملکرد و دبیرخانه شورای عالی آمار: الزام به برگزاری جلسات (ماهانه) کمیته‌های آمار بخشی بر اساس نظام آماری کشور مصوب سال ۱۳۷۹ و آیین‌نامه‌های اجرایی که پس از آن به تصویب شورای عالی آمار رسیده، نشأت می‌گیرد. همچنین در چهل و هشتمین جلسه شورای عالی آمار نیز تأکید شد که کمیته‌ها بطور مستمر جلسات را برگزار نمایند. با توجه به اینکه ۱۵ سال از تصویب نظام آماری کشور و به‌ویژه تدوین شرح وظایف کمیته‌های آمار بخشی گذشته است به چند نکته اشاره می‌کنم ۱- آیا اجرای کلیه فعالیت‌های آماری در دستگاه‌های اجرایی مستلزم برگزاری جلسه کمیته آمار بخشی است؟ ۲- چه وظایفی باید در دستور کار کمیته قرار گیرد؟ ۳- اگر اجرای طرح آمارگیری (که براساس نظام آماری کشور ابتدا باید در کمیته‌ها بررسی و سپس در کمیسیون و شورای عالی آمار به تصویب برسد) در دستور کار دستگاه اجرایی نباشد، آیا نیازی به تشکیل جلسه وجود دارد؟ البته طی ۵ سال گذشته، وظایف متعددی از سوی شورای عالی آمار و برنامه ملی آمار به دستگاه‌ها ابلاغ شده که از جمله آنها موضوع تهیه و تدوین برنامه عملیاتی ۵ساله آماری، مشارکت در پروژه ایران استارز، تهیه شناسه یکتا، مشارکت در تهیه اطلاعات مورد نیاز جداول داده - ستانده، اجرای برنامه ارتقای فرهنگ آماری و... است، که هریک می‌توانست در دستور کار کمیته‌ها قرار گیرند. به نظر می‌رسد با گذشت بیش از ۱۵ سال از تصویب نظام آماری، باید درمورد عملکرد، جایگاه و وظایف کمیته‌های آمار بخشی بازنگری صورت بگیرد. لازم به ذکر است بر اساس آیین‌نامه، برگزاری جلسه کمیته آمار بخشی دارای فرایند، اعضا و مختصات مشخصی است و صور تجلسه آن نیز باید به دبیرخانه شورا ارسال شود و اینکه بعضی دستگاه‌های اجرایی عنوان می‌کنند که جلسات متعددی در مورد مسائل آماری برگزار کرده‌اند ولی صور تجلسه تنظیم نمی‌کنند، رافع مسئولیت آنان در این زمینه نیست. هدف از ارائه این گزارش، ارزیابی عملکرد آماری دستگاه‌های اجرایی نیست بلکه موضوع فقط برگزاری جلسات کمیته آمار بخشی و بحث و بررسی در مورد چگونگی فعالیت این کمیته‌ها است. اکثر دستگاه‌های اجرایی که کمیته آمار بخشی برگزار نمی‌کنند، مشارکت جدی نیز در زمینه فعالیت‌های آماری مورد تأکید نظام آماری کشور ندارند و عملکرد آنان نیز مؤید این نظر است.

آقای زاهدیان، معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی : ارزیابی عملکرد واحدهای آمار و اطلاعات دستگاهها بحث دیگری است. در این جلسه بحث، بحث کمیته آمارهای بخشی است و لازم است درمورد تشکیل جلسات در دستگاه اجرایی و شرح وظایف کمیته آمارهای بخشی بعد از ۱۵ سال، بازنگری انجام شود. در ارتباط با عملکرد سازمانها نیز خوب است بدانیم که تنها ۱۹٪ از نیروی انسانی شاغل در واحدهای آماری دستگاهها دارای تخصص آماری هستند درحالی که قرار بود تا پایان برنامه ملی آمار، جذب نیروی فارغ‌التحصیل رشته آمار در واحدهای آماری به ۲۵٪ برسد. بنابراین برای فعال نمودن کمیته آمارهای بخشی که در سالهای اخیر جلساتی نداشته اند دو راه حل پیشنهاد می‌شود: ۱ - دو ماه برای تشکیل جلسه وقت دهیم (از زمان ابلاغ شورای عالی آمار)، سپس موضوع انحلال آن کمیته ها را در شورا مطرح کنیم ۲- آسیب شناسی کمیته آمار بخشی انجام شود و مشخص شود آیا این دستگاهها طبق شرح وظایف، فعالیت‌های آماری خود را انجام داده‌اند؟ همچنین پیشنهاد می‌شود پیش‌نویس اصلاح ساختار نظام آماری را در دستور کار بعدی کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار قرار دهیم که آیا همان شرح وظایف با این تعداد کمیته‌ها لازم است باشد یا خیر؟ شاید بهتر باشد که کمیته‌ها را کمتر کنیم و به صورت متمرکز آنها را اداره کنیم.

آقای محمدزاده ، عضو انجمن آمار : شرح وظایف کمیته آمارهای بخشی در ۱۵ سال پیش تصویب شده است در حالی که تغییرات مدیریتی زیادی از آن زمان رخ داده است. موضوع انحلال کمیته آمارهای بخشی زیاد مناسب نیست، باید دلیل عدم برگزاری جلسات را مشخص نماییم. اگر در مورد شرح وظایف کمیته آمارهای بخشی بازنگری انجام شود ، بسیار تأثیر گذار خواهد بود.

آقای نصیری، رئیس مرکز آمار و اطلاعات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی : رصد کردن بسیار خوب است ولی بهتر است به صورت غیابی و بدون اطلاع رئیس و دبیر کمیته آمارهای بخشی ، کمیته‌ای حذف نشود. در سال‌های قبل (دهه ۸۰) مرکز آمار ایران بار و سوا و دبیران همه کمیته ها سالی دوبار جلسه می گذاشت . پیشنهاد می‌کنم که سالی یکبار معاونان برنامه ریزی یا عناوین مشابه که رؤسای کمیته آمار بخشی در دستگاههای اجرایی هستند یک نشست با دکتر آذر داشته باشند . این کار باعث همگرایی بیشتر خواهد شد . وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نظام نامه آماری وزارتخانه را تدوین نموده است که با تشکیل جلسات متعددی که در وزارتخانه برگزار شد نهایتاً "تصویب آن یکسال بطول انجامید. اگر تعداد جلسه کم است ولیکن فعالیت‌ها به جد دنبال می‌شود.

آقای رضایی ، مدیرکل دفتر صنعت، معدن و زیر بنایی: در این گزارش، ملاک برگزاری تعداد جلسه، تعداد صورتجلسات ارسالی به دبیرخانه بوده است که پیشنهاد می‌شود از این ۱۱ دستگاه استعلام شود مانند محیط زیست که در طول سال جاری، ۳ جلسه برگزار نموده اند. خانم زندی، نماینده وزارت صنعت ، معدن و تجارت: ۱۱ دستگاه اجرایی طی ۱۵ سال جلسه نداشتند بنظر می آید رویکرد در زمینه آمار باید مشخص شود ۱۵ سال پیش آیین نامه‌ای تهیه شده که متفاوت با زمان حال می باشد و باید مورد بازنگری مجدد قرار گیرد . پیشنهاد می‌شود که به جای انحلال کمیته آمارهای بخشی، دو ماه به این جمع وقت داده شود که آیین نامه را مورد بازنگری قرار دهند. زیرا مراکز آماری دستگاه‌های اجرایی، کمک کننده ارائه آمار به مرکز آمار ایران هستند .

آقای دایی، معاون مدیرکل دفتر مدل سازی و مدیریت اطلاعات اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی: در خصوص کمیته آمارهای بخشی مشخص شود: آیا موضوع آماری وجود داشته است تا کمیته آمار بخشی دستگاه تشکیل شود؟ طبعاً اگر موضوع آماری نبود نباید جلسه ای تشکیل شود. آیا این نشان از کم کاری کمیته آمارهای بخشی است یا خیر؟ با دستگاهها مذاکره شود که چرا تشکیل جلسه ندادند. تجربه دستگاهها متفاوت است . برای مثال در مورد موضوع کسب و کار، ما چندین جلسه برگزار نمودیم. اگر بحث حالت جامع نداشته باشد نیازی نیست که همه واحدهای زیرمجموعه وزارت در این جلسات شرکت کنند. پیشنهاد می‌کنم در ابتدای هر سال برنامه‌های کلانی برای دستگاه‌های اجرایی تنظیم کنیم. طبق ساختار دستگاهها در سال ۹۵ و در قالب کمیته آمارهای بخشی این موضوع را انجام دهیم.

آقای عبادزاده، نماینده وزارت جهاد کشاورزی: به جای پیشنهاد انحلال کمیته آمارهای بخشی غیر فعال، کمیسیون روی پیشنهاد جایگزین دیگری فکر کند.

اهم مذاکرات دستور دوم:

آقای رضایی، مدیرکل دفتر صنعت، معدن و زیر بنایی: پیرو پیشنهادهای مطرح شده در جلسه قبلی کمیسیون تخصصی و اینکه مقرر شد، اعضا پیشنهادها و نظرهای خود را در ارتباط با کمیته آمار و اطلاعات کلان شهرهای کشور به دبیرخانه ارسال کنند (فقط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نظر داد)، اصلاحاتی در شرح وظایف و اعضای کمیته آمار بخشی کلانشهرها، با رویکرد تمرکز بیشتر بر کارکردهای سیاست گذاری و نظارتی برای کمیته به جای انجام فعالیت های اجرایی انجام شد.

آقای زاهدیان، معاون طرح های آماری و آمارهای ثبتی و رئیس کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار: در کلان شهرها نیاز است که یکسری آمار تولید شود. آمارهای ارائه شده در زمینه های گوناگون در مورد کلان شهرها بسیار متفاوت است مثلاً در خصوص زائرین مشهد مقدس آمار ارائه شده در حدود ۵ میلیون است ولی براساس بررسی های بعمل آمده در طول سال ۱ میلیون نفر می باشد. سیستم راه اندازی برای تولید آمار باید دارای چارچوب و استاندارد باشد. در مواردی نیاز به آمارهای کاملاً در سطح خرد وجود دارد که نظام آماری نمی تواند ورود پیدا کند.

آقای محمد زاده، عضو انجمن آمار: در ارتباط با ترکیب اعضاء کمیته آمار کلان شهرهای کشور، کدامیک از این اعضا در زمینه آمار متخصص می باشند؟ وجود یک متخصص رشته آمار با معرفی انجمن آمار در این ترکیب لازم است.

آقای دایی، معاون مدیرکل دفتر مدل سازی و مدیریت اطلاعات اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی: سوالی که مطرح است این است که وقتی کمیته آمار بخشی در وزارت کشور وجود دارد و وظیفه ستادی دارد چه لزومی دارد در زیر مجموعه این کمیته، کمیته ای درست کنیم که در حوزه آمار کلان شهرها وظایفی را انجام دهد؟ نحوه حل اختلاف بین کمیته آمار بخشی کلان شهرها با کمیته وزارت کشور چگونه خواهد بود؟ چرا این کمیته بصورت کارگروه تخصصی کمیته آمار بخشی وزارت کشور نباشد؟

خانم زندی، نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت: در ارائه گزارش کمیته کلان شهرها، در بخش شرح وظایف پیش فرض این است که این کمیته می تواند کارهای مربوط به طرح های آماری و سرشماری های عمومی را انجام دهد. نسبت به ترکیب اعضا نیز شرح وظایف اعضاء صراحتاً مشخص شود.

آقای نصیری، رئیس مرکز آمار و اطلاعات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی: در این زمینه اشاره به دو نکته دارم ۱- اگر رئیس کمیته شهردار تهران باشد، با توجه به تجربه ای که داریم اصولاً در جلسات شرکت نمی کند و عملاً معاون ایشان به عنوان رئیس جلسه حضور پیدا می کند ۲- دقت شود شرح وظایف این کمیته با سایر کمیته ها هم پوشانی نداشته باشد و قالب وظایف آن نیز مانند سایر کمیته های آمار بخشی باشد.

آقای دوست محمدی، مدیرکل دفتر برنامه ریزی، پایش عملکرد و دبیرخانه شورای عالی آمار: اصولاً بر اساس قوانین موجود، شهرداری ها، دستگاه اجرایی به شمار می روند و ما نمی توانیم قوانین موجود در مورد کلان شهرها را نادیده بگیریم. تجربه ما در مورد طرح سرشماری از زائران مشهد مقدس که استانداری و وزارت کشور نیز پی گیر آن بودند و به تصویب شورای عالی آمار هم رسید (ولی به دلیل عدم تأمین اعتبار اجرا نشد) به ما نشان داد که بدون مداخله شهرداری کلانشهرها امکان انجام طرح های بزرگ ملی وجود ندارد. کلیات شرح وظایف کمیته آمار کلان شهرها مشابه با شرح وظایف سایر کمیته هاست و دبیرخانه موظف است در مورد رعایت عدم تداخل وظایف این کمیته با سایر کمیته ها بررسی نموده و در صورت وجود موارد مشترک نسبت به اصلاح آن اقدام کند. انجام سرشماری های عمومی طبق قانون فقط در اختیار مرکز آمار ایران است و این عبارت باید اصلاح شود. همچنین این کمیته نباید فعالیت های موازی با

نظام آماری کشور انجام دهد. از آنجا که در ساختار شهرداری، فرایند تصمیم‌گیری پیچیده و معاونت‌ها و سازمان‌های مستقل زیادی وجود دارند، پیشنهاد ریاست شهردار تهران برای کمیته برای افزایش کارایی کمیته ضرورت دارد. پیشنهاد عضویت یک نفر عضو هیات علمی رشته آمار از دانشگاه‌های کشور به انتخاب رئیس کمیته، بر اساس آیین‌نامه کمیته آمار بخشی ضروری است.

آقای زاهدیان، معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی و رئیس کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار: اگر این کمیته کلانشهرها به عنوان زیر کمیته باشد از دستور کار جلسه خارج می‌شود. در این رابطه، وزارت کشور نیز نظر مخالفتی با تشکیل کمیته آمار کلانشهرها ابراز نداشته است. مدت فعالیت این کمیته ۲ سال پیش بینی می‌شود و اگر در این مدت شهردار تهران شخصا در جلسه حضور نداشته باشند این کمیته منحل خواهد شد. خواسته مرکز آمار در این کمیته پردازش، استاندارد سازی و برنامه‌ریزی برای تبادل اطلاعات است. در ترکیب اعضا نیز لازم است که نماینده‌ای از انجمن آمار یا یک صاحب نظر آماری باشد.

آقای صادقی، رئیس اداره آمار سازمان فاوا شهرداری تهران: افرادی که در ترکیب اعضای این کمیته پیشنهاد شده‌اند از حوزه آماری شهرداری‌ها هستند که در زمین مباحث علم آمار تخصص دارند. تقاضا می‌شود که دست کمیته برای بکارگیری افراد متخصص آمار در کمیته را باز بگذارید زیرا در برخی برنامه‌های گذشته، شاهد تجربیات ناموفق بوده‌ایم.

آقای زاهدیان، معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی: بهتر است در خصوص عضویت متخصص آمار ونحوه انتخاب ایشان رأی‌گیری شود.

اهم مذاکرات دستور سوم:

- ابتدا آقای کرامتی اعلام داشتند که بر اساس مصوبه جلسه شماره ۴۹ شورای عالی آمار مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۳، "مرکز آمار ایران مکلف است گزارش دوره‌ای پیشرفت طرح IRANSTARS را هر شش ماه به شورای عالی آمار و هر سال به هیئت دولت ارائه نماید." لذا ارائه این گزارش با این هدف صورت می‌پذیرد.

در این گزارش، ضمن اشاره به مراحل اجرای کار، اهم فعالیت‌های انجام شده تا کنون به شرح زیر اعلام شد:

- نهایی کردن برنامه عملیاتی و شرح خدمات IRANSTARS
- تهیه فهرست ۱۱۳ سیستم اطلاعاتی مستقر در دستگاه‌های اجرایی
- تعیین ۵۴ سیستم اولویت ۱ و ۳۸ اولویت ۲ برای سال ۱۳۹۴
- تعیین اقلام اطلاعاتی مورد نیاز از ۳۹ سیستم اطلاعاتی
- دریافت نمونه فایل از حدود ۱۴ دستگاه اجرایی در سال ۱۳۹۴ شامل حدود ۵۰ میلیون رکورد
- تهیه چک لیست ملاک‌های ارزیابی کیفیت اقلام آماری سیستم‌های اطلاعاتی از دیدگاه فرآیند
- بررسی ملاک‌های ارزیابی کیفیت اطلاعات دریافت شده از دستگاه‌های اجرایی از دیدگاه محصول
- بازدید از ۳۹ سیستم اطلاعاتی
- تهیه فایل متناظر سرشماری شامل حدود ۸۰ میلیون رکورد
- امضای تفاهمنامه همکاری با دستگاه‌های اجرایی:

- شرکت پست
- معاونت توسعه روستایی ریاست جمهوری
- شهرداری‌های کلانشهرها
- سازمان نهضت سوادآموزی
- ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز

- اتاق اصناف ایران
- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری
- نیروی انتظامی (در دست اقدام)

آقای دای، معاون مدیر کل دفتر مدل سازی و مدیریت اطلاعات اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی: در سیستم ایران استار سازمانهایی در زیر مجموعه وزارتخانه ها برای همکاری مشخص شده اند . اگر بنا باشد که دبیرخانه کمیته آمار بخشی پاسخگو باشد همه موارد باید از کانال دبیرخانه کمیته آمار بخشی عمل شود. در این صورت خیلی بهتر است و ما هم متوجه خواهیم شد که چه آمار مورد نیاز بوده و از وزارتخانه درخواست شده است مانند : بیمه ، گمرک و

مصوبات

- بازنگری آیین نامه اجرایی نظام آماری کشور براساس نیازهای برنامه ششم در دستور کار قرار گیرد.
- مقرر شد دبیرخانه با کمیته های آمار بخشی غیر فعال مکاتبه نموده و دلایل عدم برگزاری جلسات را از آنان پرسش نماید. همچنین درخواست شود تا ظرف دو ماه از زمان ابلاغ شورای عالی آمار جلسه برگزار نمایند و اگر جلسه ای برگزار نشد آسیب شناسی در خصوص شرح وظایفشان انجام پذیرد .
- پیشنهاد تشکیل کمیته آمار و اطلاعات کلانشهرها مورد تأیید کمیسیون تخصصی قرار گرفت و مقرر شد با اعمال اصلاحات مورد نظر در جلسه از جمله عضویت یک نفر عضو هیات علمی رشته آمار با معرفی انجمن آمار و تأیید رئیس کمیته و انطباق شرح وظایف کمیته با قالب وظایف سایر کمیته های آمار بخشی، در دستور کار آتی شورای عالی آمار قرار می گیرد.

نمان جلسه آینده: متعاقباً اعلام خواهد شد

هم اعضای اصلی	آقای زلیخان	خانم اشرفی	آقای مهندس احمدی	آقای نیازی	آقای متربانی	آقای دکتر محمدزاده	آقای شهبان	آقای میر فتح نصیری	آقای حسینی	آقای دوست محمدی
دستگاه های ذربط	مرکز آمار ایران	وزارت امور اقتصادی و دارایی	وزارت جهاد کشاورزی	وزارت صنعت، معدن و تجارت	بانک مرکزی ج.ا.ا	انجمن آمار ایران	وزارت کشور	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مرکز آمار ایران
ناجده		آقای دانی	آقای مجازاده	خانم نندی	آقای پهلوان		خانم زرباش			
دست حضور	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
ظلمین	آقای نوری									
دستگاه های ذربط	سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور									

سایر شرکت کنندگان

آقای صادقی از شهرداری تهران ، آقای رضایی، مدیر کل دفتر صنعت، معدن و زیر بنایی، آقای عباسی، معاون دفتر برنامه ریزی، پایش عملکرد و دبیرخانه شورای عالی آمار، آقای قربانی رییس گروه و آقای گلندی و خانم احمدی کارشناس دبیرخانه شورای عالی آمار ، آقای کرامتی کارشناس معاونت طرح های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران.